

**વહીવટી-કાનૂની શબ્દાવલિ
(અંગ્રેજી-ગુજરાતી)**

**Administrative - Legal Terminology
(English-Gujarati)**

ભાષા નિયામકની કચેરી
ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન
ગાંધીનગર
૧૯૯૮

પ્રસ્તાવના

૧૯૬૦થી ગુજરાત રાજ્યની રચના થતાં, વહીવટમાં રાજભાષા-ગુજરાતીનો ઉપયોગ કરવાની નીતિ અપનાવાઈ છે. આ નીતિના કાર્યસાધક અમલ માટે આ કચેરી, વહીવટમાં પ્રયોજતા શબ્દોના ગુજરાતી પર્યાય તૈયાર કરીને કોશ રૂપે પ્રગટ કરવાની તેમજ વહીવટી લખાણના ઢાંચાને ગુજરાતી સ્વરૂપમાં ઉતારીને વિવિધ પ્રકાશનો દ્વારા વહીવટની ભાષાને ધોરણસરની બનાવી, તમામ ખાતાં-કચેરીઓમાં લખાણની એકરૂપતા અને એકસૂત્રતા જળવાય એવા પ્રયાસો કરી રહી છે.

સરકારી વહીવટી તંત્રની પ્રત્યેક કામગીરી, નિયમો-વિનિયમો તથા કાયદા અને પેટા-કાયદાઓને અનુસરીને જ કરવાની હોય છે. તેથી તેમાં પ્રયોજતા શબ્દોની જાણકારી હોવી જરૂરી છે. વળી, કેટલાક કેસોમાં વિવિધ અદાલતોના ચુકાદાને લક્ષમાં લેવાના હોય છે. એમાં ક્યારેક લેટિન શબ્દો પણ પ્રયોજાયા હોય છે. તેથી આ બાબતો ધ્યાનમાં રાખીને, વહીવટી સ્તરે વપરાતા કાનૂની પ્રકારના શબ્દોને તારવીને એના પર્યાય સુનિશ્ચિત કર્યા છે તથા એને અંગ્રેજી તથા લેટિન-ફ્રેન્ચ એમ બે ભાગમાં વર્ગીકૃત કર્યા છે.

ત્રિભાષી વહીવટી શબ્દકોશ, વિવિધ ખાતાકીય લઘુકોશ, વિષયવાર શબ્દસંચય, વહીવટી પરિભાષા કોશ જેવી કોશ-શ્રેણીમાં હવે વહીવટમાં પ્રયોજતા કાનૂની પ્રકારના શબ્દોના ગુજરાતી પર્યાય સમાવિષ્ટ કરતી “વહીવટી-કાનૂની શબ્દાવલિ” (અંગ્રેજી-ગુજરાતી) તૈયાર કરી છે.

આશા છે, આ પુસ્તિકા સર્વ સરકારી અધિકારીઓ-કર્મચારીઓને એમની કામગીરીમાં સહાયક નીવડશે અને એ રીતે વહીવટને લોકાભિમુખ બનાવવાની પ્રક્રિયામાં આગેકૂચ ચાલુ રહેશે.

જૂન, ૧૯૯૮
ગાંધીનગર

નટુ પંચાલ
ભાષા નિયામક

બે બોલ

રાજ્ય સરકારની અનેક યોજનાઓનો લોક હિતાર્થે અમલ કરવા માટે વહીવટની ભાષા રાજભાષા ગુજરાતી રાખવામાં આવી છે. સરળ વહીવટી રાજભાષા ગુજરાતીની આ જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને ભાષા નિયામકની કચેરી વહીવટમાં ઉપયોગી પુસ્તકો પ્રકાશિત કરે છે, વહીવટમાં વિભાગો, કચેરીઓ, બોર્ડો, નિગમો તથા કાનૂની સંસ્થાઓનો સમાવેશ થાય છે.

આજના ‘તકનિકી’ યુગમાં વહીવટનું મહદંશે કમ્પ્યુટરીકરણ કરવામાં આવી રહ્યું છે ત્યારે આવા પરિવર્તન સાથે તાલ મિલાવવા ભાષા નિયામકની કચેરીના ઉપયોગી કેટલાક પ્રકાશનોની સી.ડી. તૈયાર કરવામાં આવી છે. ‘વહીવટી કાનૂની શબ્દાવલી’ પુસ્તક કાનૂની બાબતોમાં સર્વસ્તરે વહીવટને લોકાભિમુખ બનાવવામાં ઉપયોગી થાય તેવાં પુસ્તકો છે. આ પુસ્તકોને સી.ડી. સ્વરૂપે પ્રસ્તુત કરતાં ગૌરવની લાગણી અનુભવું છું.

માર્ચ, ૨૦૦૮

પ્રદીપ ત્રિવેદી
ભાષા નિયામક

વિષયસૂચિ
(Table of Contents)

પૃષ્ઠ નં.
Page No.

ખંડ - ૧

૧થી ૩૪

વહીવટી - કાનૂની શબ્દાવલિ
(અંગ્રેજી-ગુજરાતી)

Part - I

Administrative - Legal Terminology

(English-Gujarati)

ખંડ - ૨

૩૫થી ૪૫

* લેટિન-ગુજરાતી

** ફ્રેન્ચ-ગુજરાતી

Part - II

* Latin - Gujarati

** French - Gujarati

ખંડ - ૧
વહીવટી - કાનૂની શબ્દાવલિ
(અંગ્રેજી-ગુજરાતી)

Part - I
Administrative - Legal Terminology
(English-Gujarati)

A

Abandonment	ત્યાગ; પરિત્યાગ
Abatement of duty on goods	માલ પરના શુલ્કમાં ઘટાડો
Abatement of suit	દાવાની સમાપ્તિ
Abdicant	(પદ, અધિકાર, વગેરેનો) ત્યાગ કરનાર
Abduction	અપહરણ
Abductor	અપહરણ કરનાર; અપહર્તા
Abetment	ગુના-સહાય
Abetter; Abettor	ગુના-સહાયક
Abrogation	નાબૂદી; રદ બાતલ કરવું તે; વિલોપન
Abscondence	બેપતા થવું તે; ફરાર થવું તે
Absconder	બેપતા; ફરાર
Absolute title	અબાધિત માલિકી-હક; અબાધિત હક-ઈલાખો
Absolve	દોષમુક્ત/આરોપમુક્ત કરવું
Abuse of office	હોદ્દાનો દુરુપયોગ
Accomplice	ગુના-સાથી; સહ-અપરાધી
Accountability	ઉત્તરદાયિત્વ; જવાબદારી
Accusation	આરોપ; તહોમત
Accusatory language	આરોપાત્મક/આરોપયુક્ત ભાષા
Acquiescence	મૂક સંમતિ
Acquittal	આરોપમુક્તિ; નિર્દોષ છુટકારો
Act	૧. અધિનિયમ ૨. કાર્ય; કૃત્ય
Lawful —	કાયદેસર કૃત્ય
Malicious —	દ્વેષપૂર્ણ કૃત્ય
Official —	સત્તાવાર કૃત્ય
Wrongful —	અન્યાયી કૃત્ય; અનુચિત/ગેરકાયદેસર કૃત્ય
Action	૧. પગલું; કાર્યવાહી ૨. દાવો; મુકદ્દમો ૩. કાર્ય; ક્રિયા
Criminal —	૧. ફોજદારી કાર્યવાહી ૨. ફોજદારી દાવો
Legal —	કાનૂની પગલાં/કાર્યવાહી; કાયદેસર કાર્યવાહી/પગલાં
Penal —	૧. શિક્ષાત્મક પગલું/કાર્યવાહી ૨. શિક્ષાપાત્ર કાર્ય

Actionable claim	દાવાપાત્ર હક; દાવાપાત્ર માગણી
Actionable wrong	દાવાપાત્ર અપકૃત્ય
Act of misconduct	ગેરવર્તણૂક
Act of insolvency	નાદારી કૃત્ય
Acts and omissions	કાર્ય અને કાર્યલોપ
Adduce evidence	પુરાવો રજૂ કરવો; પુરાવો ટાંકવો
Adjournment	મોકૂફી; કાર્ય-મોકૂફી
Adjudge	ન્યાયનિર્ણય કરવો
Administer justice	ન્યાય કરવો; ન્યાય આપવો
Admissible in proof	સાબિતીના/પુરાવાના હેતુથી ગ્રાહ્ય
Admission in evidence	પુરાવા રૂપે સ્વીકાર
Admission of proof	પુરાવાનો સ્વીકાર
Admit to bail	૧. જામીન મંજૂર કરવા ૨. જામીન લેવા
Adopted; Adoptee	દત્તક
Adopter	દત્તક લેનાર; દત્તકગ્રાહી
Adult franchise	પુખ્ત મતાધિકાર
Advisory jurisdiction	પરામર્શ - હકૂમત
Advocate-on record	(સર્વોચ્ચ અદાલતમાં) નોંધાયેલ વકીલ
Affect prejudicially	પ્રતિકૂળ અસર પહોંચાડવી
Affiant	સોગંદનામું કરનાર
Affidavit	સોગંદનામું
Affidavit in rejoinder	પ્રત્યુત્તરરૂપ સોગંદનામું
Affidavit in reply	જવાબી સોગંદનામું
Affirm solemnly	સત્યનિષ્ઠાપૂર્વક/ગંભીરતાપૂર્વક પ્રતિજ્ઞા કરવી
Aggrieved party	નારાજ થયેલ પક્ષકાર
Agreement	કરાર
Arbitration —	લવાદી કરાર
Bilateral —	દ્વિપક્ષીય કરાર
Implied —	ગર્ભિત કરાર
Lease —	પટા કરાર
Multilateral —	બહુપક્ષીય કરાર

Alienation	સ્વત્વાર્પણ; ઇનામ
Alimony	નિર્વાહ-ખર્ચ; ખોરાકી
Allegation	આરોપ; તહોમત; દોષારોપણ
Alleged offence	કહેવાતો ગુનો
Alter judgement	ચુકાદામાં ફેરફાર કરવો
Amendment	સુધારો
Annuity	વર્ષાસન; સાલિયાણું
Antecedents	પૂર્વ-ઇતિહાસ; પૂર્વ-વૃત્તાંત
Appeal	અપીલ
Appealable decree	અપીલપાત્ર હુકમનામું
Appellant	અપીલ કરનાર
Appellate power	અપીલ સત્તા
Approbation and reprobation	સ્વીકાર અને અસ્વીકાર
Approver	સરકારી સાક્ષી; માફીનો સાક્ષી
Apprehension	ધરપકડ; ગિરફતારી
Arbitration	લવાદી; મધ્યસ્થી
Arbitrator	લવાદ; મધ્યસ્થ; પંચ
Article	કલમ
Articles of Association	કંપનીનાં/મંડળનાં ધારાધોરણો; કંપનીની/મંડળની નિયમાવલિ
Assignee	નામે કરી લેનાર; મુખત્યાર
Assignment	નામે કરવું તે; સુપરતનામું; સોંપણી
Assignor	નામે કરી આપનાર
Attachment	જપ્તી; ટાંચ
Attain majority	પુખ્ત ઉંમરના થવું
Attestation	સાખ-દસ્કત; સાખ
Authentication	પ્રમાણીકરણ
Authorisation	મુખત્યારનામું; અધિકૃતિ
Averment	ભારપૂર્વકનું કથન/નિવેદન
Award	ચુકાદો; નિર્ણય; ફેસલો; એવોર્ડ
Award costs	ખર્ચ ચૂકવવાનું જણાવતો ચુકાદો આપવો

B

Bad in law	કાયદા અન્વયે અમાન્ય
Bail	૧. જામીન ૨. જામીનગીરી; બાંધધરી; મુચરકો
Anticipatory —	આગોતરા જામીન
Bailiff	બેલિફ; બજવણીદાર
Ban	મનાઈ; પ્રતિબંધ
Bar Association	વકીલ મંડળ
Bar of jurisdiction	હકૂમતનો બાધ; ક્ષેત્રાધિકારનો બાધ
Bar of limitation	મુદતબાધ
Become entitled	હકદાર બનવું
Believe to be true	સાચું માનવું
Beneficial ownership	લાભદાયી/હિતોપભોગી માલિકી
Beneficiary	હિતાધિકારી; લાભાર્થી
Benefit of doubt	શંકાનો લાભ
Beyond all reasonable doubt	તમામ વાજબી શંકાથી પર
Bill	વિધેયક; ખરડો
Bodily injury	શારીરિક ઈજા
Body of the Act	અધિનિયમનો મુખ્ય ભાગ
Breach of peace	સુલેહ-શાંતિનો ભંગ
Breach of rules	નિયમભંગ
Brief	કેસની સંક્ષિપ્ત નોંધ; કેસનું સંક્ષિપ્ત ટાંચણ/વિવરણ
Burden of proof	પુરાવાનો/સાબિતીનો બોજો; સાબિત કરવાની જવાબદારી
By virtue of	-ની રૂએ; -ના આધારે; -ના કારણે
By word or action	મૌખિક રૂપે કે કાર્ય દ્વારા

C

Call attention notice	ધ્યાન દોરતી સૂચના
Casting vote	નિર્ણાયક મત
Cause	કારણ
Good and sufficient —	વાજબી અને પર્યાપ્ત કારણ
Justifiable —	વાજબી/ન્યાયસંગત કારણ
Probable —	સંભવિત કારણ
Reasonable —	વાજબી કારણ
Cause of action	દાવાનું કારણ
Caveat	કેવિયટ

Caveator	કેવિયટકર્તા
Cease of exist	સમાપ્ત થવું; અંત આવવો
Charge	૧. તહોમત; આરોપ ૨. હવાલો ૩. ખર્ચ
Chargesheet	તહોમતનામું; આરોપનામું
Chattel	જંગમ મિલકત; માલમતા
Civil case	દીવાની મુકદ્દમો
Civil Procedure Code (C.P.C.)	દીવાની કાર્યરીતિ અધિનિયમ
Claim	દાવો; હકદાવો
Clandestinely organised	ચોરીછૂપીથી સંગઠિત
Clause	ખંડ
Deeming —	ધારણા ખંડ
Exception —	અપવાદ ખંડ
Incontestable —	વિવાદાતીત ખંડ
Non-obstante —	સર્વોપરી ખંડ
Penal/Penalty —	શિક્ષાત્મક ખંડ
Safety —	સલામતી/સુરક્ષાને લગતો ખંડ
Saving —	અપવાદ ખંડ
Collusion	કપટી સામેલગીરી; મેળાપીપણું; છૂપી સંતલસ
Commencement of the Act	અધિનિયમનો પ્રારંભ
Commission of an offence	ગુનો કરવો તે
Commit to jail	જેલમાં મોકલવું
Compensation	વળતર; બદલો; નુકસાની
Compulsion	જબરદસ્તી; બળજબરી
Conciliation	સમજૂતી; સમાધાન; સુલેહ
Concoct	ઉપજાવી કાઢવું
Conducive to the public good	લોકકલ્યાણ અર્થે સહાયક
Confession	(ગુનાની) કબૂલાત
Confinement	કેદ; અટક
Confiscation	જપ્તી
Connivance	આંખમીચામણાં; આંખ આડા કાન કરવા તે
Connotation	ભાવાર્થ; સૂચિતાર્થ; લક્ષ્યાર્થ
Conspicuous place	તરત નજરે ચઢે તેવી જગ્યા

Constitutionality	સંવૈધાનિકતા; બંધારણીયતા
Constitutional remedy	સંવૈધાનિક/બંધારણીય ઉપાય
Constructive liability	પરોક્ષ જવાબદારી
Contempt of court	અદાલતનો તિરસ્કાર
Contested matter	વિવાદાસ્પદ બાબત; વિવાદાધીન બાબત
Contraband	૧. પ્રતિબંધિત; નિષિદ્ધ ૨. પ્રતિબંધિત/નિષિદ્ધ માલ
Contradict	વિરોધ કરવો; ઈનકાર કરવો; ખંડન કરવું
Contravention	ઉલ્લંઘન; ભંગ
Contributory negligence	સહાયક બેદરકારી; પૂરક બેદરકારી
Convict	ગુનેગાર ઠરેલ વ્યક્તિ; સજા પામેલો કેદી
Conviction	ગુના-સાબિતી; તક્સીરવાર ઠરવું તે
Co-parcener	સહ-વારસ
Co-respondent	સહ-પ્રતિવાદી
Counter-affidavit	સામું સોગંદનામું
Counter-charge	સામો આરોપ; સામું તહોમત
Court	કોર્ટ; અદાલત
Ambulatory —	ફરતી અદાલત
Apex —	સર્વોચ્ચ અદાલત
Appellate —	અપીલ અદાલત
Base —	નીચલી/તાબાની અદાલત
City Civil —	શહેર દીવાની અદાલત
Civil —	દીવાની અદાલત
Criminal —	ફોજદારી અદાલત
Designated —	નામોદ્દિષ્ટ/પદનામિત અદાલત
High —	વડી અદાલત
Industrial	ઔદ્યોગિક અદાલત
Inferior —	નીચલી અદાલત
Labour —	મજૂર અદાલત
Law administering —	કાયદાનો અમલ કરાવતી અદાલત
Martial —	લશ્કરી અદાલત
Revenue —	મહેસૂલ અદાલત
Sessions —	સેશન્સ કોર્ટ
Small cause —	નાના દાવાની અદાલત
Superior —	ઉપલી અદાલત
Supreme —	સર્વોચ્ચ અદાલત

Court of arbitration	લવાઈ અદાલત
Covenant	૧. કરાર ૨. કબૂલત (કબૂલ-મંજૂર હોવું તે)
Crackdown	(કાયદાનો ભંગ કરનાર સામે) કડક પગલાં
Crime of passion	આવેગજન્ય ગુનો
Crime repression	ગુનાપ્રવૃત્તિઓ ડામવી; ગુનાદમન
Criminal	ગુનેગાર
Casual —	પ્રસંગોપાત્ત ગુનેગાર
Condemned —	સજા પામેલ / દોષિત ઠરેલ ગુનેગાર
Confirmed —	પાકો/રીઢો ગુનેગાર
Hard-Core —	રીઢો/નઘરોળ ગુનેગાર
Unreformable —	સુઘરી ન શકે તેવો ગુનેગાર
Criminal conspiracy	ગુનાહિત કાવતરું
Criminal culpability	ગુનાહિત સજાપાત્રતા
Criminalisation	અપરાધીકરણ
Criminalist	ફોજદારી કાયદા નિષ્ણાત
Criminal Procedure Code (Cr. P.C.)	ફોજદારી કાર્યરીતિ અધિનિયમ
Criminal reformation	ગુનેગાર સુધારણા પ્રવૃત્તિ
Criminologist	ગુનાવિજ્ઞાની
Criminology	ગુનાવિજ્ઞાન
Cross objections	સામા વાંધા
Cross examination	ઊલટ-તપાસ
Culpable negligence	સજાપાત્ર/શિક્ષાપાત્ર બેદરકારી
Culprit	ગુનેગાર
Custodial death	કસ્ટડીમાં મૃત્યુ; અટકાયત દરમિયાન મૃત્યુ
Custodian of law and order	કાયદો અને વ્યવસ્થાના રક્ષક
Custody	કબજો; જાપ્તો; કસ્ટડી
Judicial —	અદાલતનો કબજો; અદાલતી જાપ્તો/કસ્ટડી
Lawful —	કાયદેસર કબજો/જાપ્તો
Police —	પોલીસ કસ્ટડી
Safe and secure —	સલામત અને સુરક્ષિત જાપ્તો
Custom and usage	રૂઢિ-રિવાજ

Damages	નુકસાની; નુકસાન-ભરપાઈ
Liquidated —	નિર્ધારિત નુકસાન-ભરપાઈ
Pecuniary —	નાણાકીય નુકસાન-ભરપાઈ
Presumptive —	અનુમાનિત નુકસાન-ભરપાઈ
Prospective —	સંભવિત નુકસાન-ભરપાઈ
Unliquidated —	અનિર્ધારિત નુકસાન-ભરપાઈ
Debts and liabilities	દેવાં તથા જવાબદારીઓ
Declaration	એકરાર; જાહેરાત; નિવેદન
Declassification of documents	દસ્તાવેજોને “ગુપ્ત” ન ગણવા; દસ્તાવેજોને “ગુપ્ત” વર્ગમાંથી રદ કરવા
Decree	હુકમનામું
Decree absolute	આખરી હુકમનામું
Decree holder	હુકમનામાધારક
Deed	ખત; ખતપત્ર; દસ્તાવેજ
Adoption —	દત્તક ખત
Composition —	પતાવટ/પતવણી ખત
Conveyance —	માલિકી ફેર ખત
Lease —	પટા ખત
Mortgage —	ગીરો ખત
Deed of release	(ગીરો, વગેરેના સંબંધમાં) મુક્તિપત્ર
Defamation	બદનક્ષી; બદનામી
Default in appearance	મુદતના દિવસે ગેરહાજરી
Defeat the ends of justice	ન્યાયનો હેતુ માર્યો જવો
Defendant	પ્રતિવાદી
Delegation of powers	સત્તાની સોંપણી; અધિકારની સોંપણી
Demesne land	કબજા-માલિકીની જમીન
Deposition	જુબાની; સાક્ષી
Deportation	દેશનિકાલ; દેશવટો; હદપારી
Deportee	દેશનિકાલ/હદપાર કરાયેલ વ્યક્તિ
Dereliction of duty	ફરજની ઉપેક્ષા; કર્તવ્યચ્યુતિ
Detain	અટકાયત કરવી; અટકાયતમાં રાખવું
Detainee	અટકાયતી

Detention	અટકાયત
Determination of suit	દાવાનો ફેસલો
Detrimental to the security	સુરક્ષા માટે હાનિકારક
Directive principles	માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
Disaffection	બેદિલી
Disallowance	નામંજૂરી; અસ્વીકાર
Discharge from obligation	જવાબદારીમાંથી મુક્ત કરવું
Discharge from service	નોકરીમાંથી છૂટા કરવા
Disciplinary authority	શિસ્ત અધિકારી
Discovery of documents	દસ્તાવેજોનું પ્રગટીકરણ
Discovery of evidence	પુરાવો શોધી કાઢવો તે
Discretionary power	વિવેકાધિકાર; વિવેકાધીન સત્તા
Disentitlement	બિન-હકદારી
Dismiss from service	નોકરીમાંથી બરતરફ કરવું
Dismissal of appeal	અપીલ કાઢી નાખવી તે
Disorder	૧. અવ્યવસ્થા ૨. ધમાલ; અશાંતિ
Dispute	૧. વિવાદ ૨. તકરાર
Disqualification	ગેરલાયકાત
Disruptive activity	વિઘટનાત્મક પ્રવૃત્તિ
Dissenting judge	ભિન્ન મત ધરાવતા ન્યાયાધીશ/જજ
Distress	જપ્તી; ટાંચ
Disturbance of public peace	જાહેર સુલેહશાંતિનો ભંગ
Division bench	ખંડ પીઠ; ખંડ ન્યાયપીઠ
Document	દસ્તાવેજ
Accessible —	સુલભ દસ્તાવેજ
Fake —	બનાવટી દસ્તાવેજ
Fictitious —	બનાવટી દસ્તાવેજ
Inchoate —	અપૂર્ણ દસ્તાવેજ
Incriminating —	ગુનારોપણ/ગુનામાં સંડોવણી કરતો દસ્તાવેજ
Public —	જાહેર દસ્તાવેજ
Unclassified —	અવર્ગીકૃત દસ્તાવેજ

Documentation	દસ્તાવેજીકરણ
Drug peddler; Drug pedler	ગેરકાયદે કેફી ઔષધો વેચનાર
Drug traffic/trafficking	કેફી ઔષધોનો ગેરકાયદે ધંધો
Drug trafficker	કેફી ઔષધનો ગેરકાયદે ધંધો કરનાર
Due observance	સમુચિત પાલન
Duly authorised	વિધિસર અધિકૃત કરેલ
Dying declaration	મૃત્યુ સમયનું/મરણોન્મુખ નિવેદન

E

Easement	પડોશહક; સુખાધિકાર
Embezzlement	ઉચાપત
Emigration	દેશાંતર; નિર્ગમન
Empowered	સત્તા આપેલું
Enactment	અધિનિયમ/કાયદો ઘડવો તે; અધિનિયમ; કાયદો
Encroachment	(જમીન, વગેરેનું) દબાણ
Encumbrance	બોજો
Ends of justice	ન્યાયના ઉદ્દેશો
Enforcement	અમલ; અમલબજવણી
Enjoin	કાયદેસર મનાઈ ફરમાવવી
Entitled	હકદાર
Entitlement	હકદારી
Equitable interest	સમન્યાયી હિત
Establish a claim to	-ના પર અધિકાર સિદ્ધ/સાબિત કરવો
Established by law	કાયદાથી સ્થાપિત
Eviction	ખાલી કરાવવું તે; કબજો છોડાવવો તે
Evidence	પુરાવો
Circumstantial —	સાંયોગિક પુરાવો
Clinching —	સચોટ પુરાવો; સબળ પુરાવો
Collateral —	સમાંતર પુરાવો
Conclusive —	નિર્ણાયક પુરાવો
Derivative —	સાધિત પુરાવો
Genuine —	અસલી/સાચો પુરાવો
Hearsay —	કર્ણોપકર્ણ પુરાવો; સાંભળેલી વાતનો પુરાવો
Inadmissible —	અગ્રાહ્ય પુરાવો
Oral —	મૌખિક પુરાવો; જુબાની

Presumptive —	અનુમાનસિદ્ધ પુરાવો
Prima facie —	પ્રથમદર્શની પુરાવો
Rejected —	અમાન્ય કરેલ પુરાવો
Secondary —	ગૌણ પુરાવો
Secondhand —	તથાકથિત પુરાવો
Testimonial —	લિખિત પુરાવો; પ્રમાણ-પુરાવો
Exaction	૧. ગેરવસૂલી; બળજબરીથી કરેલી વસૂલાત ૨. ગેરકાયદે માગણી
Exclusion	બાકાત રાખવું તે
Exclusive proof	એકમાત્ર સાબિતી
Exclusive right	અનન્ય હક
Exculpation	દોષમુક્તિ; ગુનામુક્તિ
Excusable	માફીપાત્ર; ક્ષમાપાત્ર
Excuse	બહાનું; ખોટું કારણ
Execution	૧. અમલ-બજવણી; કાર્યપાલન ૨. ફાંસી; દેહાંતદંડ
Execution proceeding	બજવણી કાર્યવાહી
Executive power	કારોબારી સત્તા/અધિકાર; વહીવટી સત્તા/અધિકાર
Exhibit	પુરાવા-વસ્તુ
Exoneration	દોષમુક્તિ; છુટકારો
Expressly provided	સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરેલું
Expunction	કાઢી નાખવું તે; કમી કરવું તે
Expurgate	(પુસ્તક, દસ્તાવેજ, વગેરેમાંથી) વાંધાજનક ભાગ કાઢી નાખવો
Extent of the Act	અધિનિયમનો વ્યાપ
Extenuating circumstances	ગુનાને હળવો બનાવતા સંજોગો
Externee	તડીપાર/હદપાર કરાયેલ વ્યક્તિ
Externment	તડીપાર/હદપાર કરવું તે
Extinguishment of right	અધિકારનો અંત
Extortion	૧. બળપ્રયોગ દ્વારા વસૂલાત; ધાકધમકી કે સત્તાના દુરુપયોગ દ્વારા પડાવી લેવું તે ૨. બળપ્રયોગથી પડાવેલી વસ્તુ કે રકમ
Extradition	(ગુનેગારનું) પ્રત્યર્પણ
Extrinsic words	દસ્તાવેજ-બાહ્ય શબ્દો; સંબંધિત દસ્તાવેજમાં આવતા ન હોય તેવા શબ્દો

F

Fabrication of documents	બનાવટી/ખોટા દસ્તાવેજ ઊભા કરવા તે
Factual data	હકીકતલક્ષી આધારસામગ્રી; તથ્ય સામગ્રી
Fair and just	ઉચિત અને ન્યાયસંગત
Fair and reasonable	ઉચિત અને તર્કસંગત; યોગ્ય અને ઉપયુક્ત
Falsely implicated	ખોટી રીતે ફસાવેલું
Falsification of accounts	ખોટા હિસાબ તૈયાર કરવા તે
Fee simple	બિનશરતી વારસો; વંશપરંપરાની રીતે આપવામાં આવેલી જમીન
Feign illness	બીમાર હોવાનો ઢોંગ કરવો
Female infanticide	બાલિકા-હત્યા; બાળકીની હત્યા
First Information Report	પ્રથમ માહિતી અહેવાલ
Flagrantly abused	છડેચોક દુરુપયોગ કરેલું
Flout	ખુલ્લો અનાદર કરવો; ધોર અવજ્ઞા કરવી
Foeticide	બ્રૂણહત્યા
For and on behalf of	-ને બદલે અને તેમના વતી
Forbidden by law	કાયદાથી પ્રતિબંધિત/નિષિદ્ધ
Foreclosure	ગીરો છોડાવવાનો હક બંધ થવો તે
Forfeiture	જપ્તી; જપ્ત થવું/કરવું તે
Forfeiture of seniority	પ્રવરતા/સિનિયોરિટી ગુમાવવી તે
Forged signature	બનાવટી સહી
Forgery	બનાવટ; બનાવટી લખાણ
Formal inquiry	વિધિસર તપાસ
Fraudulent preference	કપટપૂર્વકની/પ્રપંચી પસંદગી
Frame a charge	તહોમત ઘડવું
Fraud	કપટ; છળકપટ; પ્રપંચ
Frivolous of vexatious complaint	ક્ષુલ્લક કે પજવણીકારક ફરિયાદ
Fulfilment of obligation	જવાબદારી/ફરજ અદા કરવી તે; ફરજ-પાલન
Fundamental duties	મૂળભૂત ફરજો
Fundamental rights	મૂળભૂત હક
Further action	આગળની કાર્યવાહી
Further consideration	વધુ વિચારણા
Future and contingent liabilities	ભાવિ અને પ્રાસંગિક જવાબદારીઓ

G

Generality of provisions	જોગવાઈઓની વ્યાપકતા
Girwinama	ગીરો ખત
Give effect to	-નો અમલ કરવો; -ને અમલમાં મૂકવું
Good law	માન્ય કાયદો
Good offices	સૌજન્યભર્યા પ્રયાસ; વગ
Good reason	વાજબી/પૂરતું કારણ
Gratification	લાંચ; રુશવત
Grave mistake	ગંભીર ભૂલ
Gravity of offence	ગુનાની ગંભીરતા
Grievance	ફરિયાદ; ફરિયાદનું કારણ
Gross insubordination	આજ્ઞાની ધરાર અવજ્ઞા
Grossly insubordinate	આજ્ઞાની ધરાર અવજ્ઞા કરનાર
Ground of claim	દાવાનો આધાર
Guarantee	બાંધધરી; ગેરંટી
Guarantor	બાંધધરી/ગેરંટી આપનાર
Guardedly	સાવચેતીથી; સંભાળપૂર્વક
Guilt	ગુનો; અપરાધ
Guilty	ગુનેગાર; અપરાધી
Guilty intention	ગુનાહિત ઈરાદો; દુરાશય
Guilty mind	ગુનાહિત માનસ

H

Habitually negligent	નિત્ય/કાયમ બેદરકાર
Hakikatnama	સમાધાનપત્ર
Harbour a culprit	ગુનેગારને સંતાડવો; ગુનેગારને આશ્રય આપવો
Harmonious construction	સંવાદી અર્થઘટન
Hearing of evidence	પુરાવાની સુનાવણી
Heinous crime	અધમ ગુનો; જઘન્ય અપરાધ
Heir	વારસ
Heirship certificate	વારસ-પ્રમાણપત્ર
Hereby	આથી; આને લીધે
Herein above referred to	અહીં ઉપર ઉલ્લેખેલ
Hereinafter referred to as	અહીં હવે પછી _____ તરીકે ઉલ્લેખેલ

Hereto annexed	અહીં આ સાથે જોડેલ
Hereto before	આ પહેલાં; અત્યાર સુધી
Hereunder	અહીં નીચે; આની નીચે
Hereupon	આને પરિણામે; એમ થતાં; આ ઉપરથી
Herewith	આ સાથે
History of service	નોકરીની પૂર્વ હકીકત
History sheet	ગુના હકીકત
Hold a trial	કેસ ચલાવવો
Hold to bail	જામીન લેવા
Homicide	મનુષ્યવધ
Hostile possession	પ્રતિકૂળ કબજો
House of correction	સુધારણા-ગૃહ
I	
Identification parade	ઓળખ પરેડ; ઓળખ વિધિ
Illegal gratification	લાંચ; રુશવત
Illegitimate	૧. અનૌરસ ૨. ગેરકાનૂની
Illicit distillery	ગેરકાયદે આસવણી
Immoral traffic in women	લોહીનો વેપાર; અનૈતિક સ્ત્રી-વેપાર
Immunity from criminal process	ફોજદારી કાર્યવાહીમાંથી મુક્તિ
Impeachment	મહાભિયોગ; તહોમતનામું
Impeachment of witness	સાક્ષીની નિંદા; સાક્ષીનો અનાદર
Impersonation	નામધારણનો ગુનો; (કપટી હેતુ માટે) વેશધારણ/નામધારણ
Impersonator	(કપટી હેતુ માટે) વેશધારણ/નામધારણ કરનાર
Implead	(-ની સામે) દાવો માંડવો; ફરિયાદ માંડવી
Implication	૧. સૂચિતાર્થ ૨. ફસામણી; સંડોવણી
Implied consent	ગર્ભિત સંમતિ
Imposter	વેશધારી; ઢોંગી
Impound a document	દસ્તાવેજ જપ્ત કરવો
Improper intervention	અયોગ્ય દખલ
Impugment	પ્રતિવાદ; વિરોધ; ખંડન
Inalienability	અનન્યસંકામ્યતા

Inappealable	બિન-અપીલી
Incendiary	૧. (ક) આગ લગાડનારું (ખ) વિદ્રોહાત્મક; ઉશ્કેરણીકારક
	૨. (ક) આગ લગાડનાર વ્યક્તિ (ખ) આગ બોંબ (ગ) વિદ્રોહી
Incompetent	બિન-કાર્યક્ષમ
In compliance with	-ના અનુપાલન રૂપે
In conformity with	-અનુસાર
Incrimination	ગુનારોપણ; દોષારોપણ
Incriminator	ગુનાનો આરોપ મૂકનાર; દોષારોપણ કરનાર
Inculpable	નિર્દોષ; નિરપરાધી
In default of	-ન થતાં; -કરવામાં કસૂર થતાં; -ન કરવાને કારણે
Indefeasible right	અવિલોપ્ય હક
Indefensible	બચાવ ન કરી શકાય તેવું; અસમર્થનીય
Indemnity bond	નુકસાન ભરપાઈ/ક્ષતિપૂર્તિ ખત
Indemnity holder	ક્ષતિપૂર્તિધારક
Indenture	કરારનામું; ખત
Indictee	આરોપી; તહોમતદાર
Indictment	આરોપ; તહોમતનામું
Infringement	ભંગ; ઉલ્લંઘન
Infringer	ભંગ/ઉલ્લંઘન કરનાર
Inherent lacuna or defect	અંતર્ગત ખામી કે ત્રુટિ
Inheritance tax	વારસા વેરો
In law bound	કાયદાથી બંધાયેલ
Inofficious testament	અનૈતિક વસિયત
Inoperative	બિન-અમલી
Inquest	મૃત્યુવિષયક તપાસ; અપમૃત્યુ તપાસ
Inquisition	અદાલતી/કાનૂની તપાસ
In several	અલગ રીતે; વ્યક્તિગત રીતે
Insolvent	નાદાર; દેવાળિયો
Institution of inquiry	તપાસ શરૂ કરવી તે
Instrument	દસ્તાવેજ; ખત
In substitution of	-ને બદલીને

In supersession of	-ને રદ કરીને
In support of	-ના સમર્થનમાં; -ના આધાર રૂપે
Intelligence and investigation	બાતમી અને શોધતપાસ
Intended meaning	અભિપ્રેત અર્થ
Intent and purpose	આશય અને પ્રયોજન
Intentionally and knowingly	ઈરાદાપૂર્વક અને જાણીજોઈને
Interested party	હિત ધરાવતો પક્ષકાર
Interfere with the discretion	વિવેકાધિકારમાં દખલ કરવી
Interim injunction	વચગાળાનો મનાઈહુકમ
Interpolation	ક્ષેપક; ઉમેરો
Intimidation	ધમકી
Intrigue	કાવતરુ; ષડ્ચંત્ર
Invalidate	ગેરકાયદેસર/અમાન્ય ઠરાવવું
Irregularities which vitiate proceedings	જેને લીધે કાર્યવાહી બિન-અસરકારક બને તેવી અનિયમિતતા
Irregular proceedings	નિયમવિરુદ્ધ કાર્યવાહી

J

Joinder in action	દાવામાં જોડાણ
Joinder of charges	તહોમતોનું જોડાણ
Joint and several liability	સંયુક્ત અને વ્યક્તિગત જવાબદારી
Jointly and severally liable	સંયુક્ત અને વ્યક્તિગત રીતે જવાબદાર
Jointure	સ્ત્રીધન; વિધવાધન; પલ્લું
Judge	ન્યાયાધીશ; જજ
Judge made law	પૂર્વનિર્ણયાશ્રિત કાયદો
Judgement	ચુકાદો; ફેસલો
Judgement with costs	ખર્ચ સાથે ચુકાદો
Judgement without costs	ખર્ચ સિવાય ચુકાદો
Judicature	૧. અદાલત ૨. ન્યાયતંત્ર ૩. ન્યાયાધીશગણ
Judicial activism	ન્યાયતંત્રની સક્રિયતા
Judicial assertion	અદાલત/ન્યાયતંત્ર દ્વારા સમર્થનદર્શી ઘોષણા
Judicial authority	૧. અદાલતી સત્તા; ન્યાય સત્તા ૨. અદાલતી સત્તાધિકારી

Judicial inquiry/probe	અદાલતી/ન્યાયિક તપાસ
Judicial redressal	અદાલત/ન્યાયતંત્ર મારફત ફરિયાદ નિવારણ
Judicial reference	અદાલતી પુછાણ
Judiciary	૧. ન્યાયતંત્ર ૨. ન્યાયાધીશગણ
Jurisdiction	હકૂમત; અધિકારક્ષેત્ર; ક્ષેત્રાધિકાર
Jurisprudence	ન્યાયશાસ્ત્ર; કાયદાશાસ્ત્ર
Just and equitable	ન્યાયી અને સમન્યાયી
Just cause	વાજબી/ન્યાયોચિત કારણ
Justice	૧. ન્યાય ૨. ન્યાયમૂર્તિ
Justiciable	દાવાપાત્ર; ન્યાયપાત્ર
Justification	વાજબીપણું; સમર્થન
Juvenile convict/offender	બાળ ગુનેગાર
Juvenile delinquent	બાળ ગુનેગાર/અપરાધી

K

Kabuliat	કબૂલાતનામું; સંમતિપત્ર
Kidnapping	અપહરણ
Kith and kin	સગાંસંબંધી
Knight of the post	ધંધાદારી જૂઠો સાક્ષી
Knowingly and unlawfully	જાણીબૂજીને અને ગેરકાયદેસર રીતે
Knowingly and wilfully	જાણીબૂજીને અને ઈરાદાપૂર્વક
Knowledge and belief	જાણ અને માન્યતા

L

Laches	ગુનાહિત બેદરકારી
Lacuna	ગુટિ; ન્યૂનતા
Laid down procedure	નિયત કરેલી કાર્યપદ્ધતિ
Landed estate	જમીન-જાગીર; સ્થાવર સંપદા
Landed interest	જમીન-સંબંધી હિત
Landed security	જમીનના રૂપમાં જામીનગીરી
Lapse of sanction	મંજૂરી રદ થવી
Larcenous intent	ચોરીનો આશય/ઈરાદો

Last known place of abode	છેલ્લે જાણમાં હોય તે નિવાસસ્થાન
Last named	છેલ્લે દર્શાવેલ (વ્યક્તિ કે બાબત)
Last resided	છેલ્લે રહેલ હોય તે સ્થળ; છેલ્લું નિવાસસ્થાન
Latent ambiguity	ગર્ભિત સંદિગ્ધતા
Law	કાયદો
Adjective —	આનુષંગિક/પ્રક્રિયાત્મક કાયદો
Anti-defection —	પક્ષપલટા વિરોધી કાયદો
Antiquated —	પુરાણો/અપ્રચલિત કાયદો
Civil —	દીવાની કાયદો
Criminal —	ફોજદારી કાયદો
General —	સામાન્ય કાયદો
Immigration —	દેશાગમનનો કાયદો
Impunity —	સજામુક્તિનો કાયદો
Substantive —	મૂળ/વિષયાત્મક કાયદો
Law and order	કાયદો અને વ્યવસ્થા
Law charges	કાનૂની ખર્ચ
Law enforcement	કાયદાનો અમલ
Law-executing body	કાયદાનો અમલ કરતી સંસ્થા
Lawful	કાયદેસર; કાયદામાન્ય
Law-giver	કાયદો ઘડનાર
Law in force	પ્રવર્તમાન કાયદો
Law-making body	કાયદો ઘડનાર સંસ્થા
Law of limitation	મુદતબાધનો કાયદો
Law suit	દાવો
Lawyer	વકીલ
Laxity	શિથિલતા; પ્રમાદ
Lay claim to	પોતાનું હોવાનો હકદાવો કરવો
Lead a witness	સાક્ષીને સૂચક પ્રશ્નો પૂછવા
Leading case	દૃષ્ટાંતરૂપ કેસ
Leading question	સૂચક પ્રશ્ન
Lease back	(મિલકત, વગેરેની બાબતમાં તે ખરીદનાર પાસેથી મૂળ માલિક દ્વારા) પટેથી પરત મેળવવું
Lease for life	આજીવન પટો

Leasehold building	પટે રાખેલ મકાન
Lease holder	પટેદાર
Leasehold system	પટા-પદ્ધતિ
Lease period	પટાની મુદત
Lease without term	બિન-મુદતી પટો
Leave to appeal	અપીલ કરવા માટે પરવાનગી
Legal and judicial character	કાનૂની અને અદાલતી પ્રકાર
Legal connotation	કાયદાકીય ભાવાર્થ/સૂચિતાર્થ; કાનૂની ભાવાર્થ/સૂચિતાર્થ
Legal disability	૧. કાનૂની અધિકારવંચિતતા ૨. કાયદામાન્ય અશક્તતા
Legal entity	કાનૂની અસ્તિત્વ
Legal force	કાનૂની/કાયદાનું બળ
Legal ground	કાનૂની/કાયદેસર કારણ
Legal interpretation	કાયદેસર/કાયદામાન્ય અર્થઘટન
Legalisation of documents	દસ્તાવેજો કાયદેસર ઠરાવવા/બનાવવા તે; દસ્તાવેજોનું કાનૂનીકરણ
Legality	કાયદેસરતા
Legally responsible	કાયદેસર રીતે જવાબદાર
Legal nominee	કાયદેસર/કાયદામાન્ય નિયુક્ત
Legal point	કાનૂની મુદ્દો/બાબત
Legal position	કાનૂની/કાયદાવિષયક પરિસ્થિતિ
Legal practitioner	વકીલ
Legal recognition	કાનૂની માન્યતા
Legal remedy	કાનૂની ઉપાય
Legal Remembrancer to Government	સરકારના કાયદા પરામર્શક
Legatee	વારસ
Legator	વારસો આપનાર
Legislation	૧. કાયદો ઘડવો તે ૨. કાયદો/કાનૂન
Legislative measure	વૈધાનિક પગલું/ઉપાય
Legitimate use	કાયદામાન્ય/કાયદેસર ઉપયોગ
Lessee	પટે લેનાર/રાખનાર
Lessor	પટે દેનાર/આપનાર

Letter of attorney	વકીલાતનામું; મુખત્યારનામું
Letter of authority	અધિકારપત્ર
Letter of credence	વિશ્વાસપત્ર
Letter of credit	શાખપત્ર
Letter rogatory	અનુરોધ/વિનંતીપત્ર
Liability	જવાબદારી
Liable to punishment	શિક્ષાપાત્ર; સજાપાત્ર
Libellous matter	બદનક્ષીકારક બાબત
Life and property	જાનમાલ
Life certificate	હયાતી પ્રમાણપત્ર; હયાતીનો દાખલો
Life convict	જન્મટીપનો કેદી
Life imprisonment/sentence	જન્મટીપ; આજીવન કેદ
Limit or diminish liability	જવાબદારી સીમિત કરવી કે ઓછી કરવી
Lineal heir	વંશપરંપરાગત વારસ/વારસદાર
Liquidation	૧. ફડયો ૨. દેવાની ચુકવણી
Liquidation of debts	દેવાની ચુકવણી
Liquidator	ફડયા અધિકારી
Litigant; Litigator	દાવો કરનાર
Litigate bona fide	સદ્ભાવપૂર્વક દાવો ચલાવવો
Litigation	દાવો
Loophole	છટકબારી
Loss occasioned by neglect	બેદરકારીથી થયેલ હાનિ/નુકસાન

M

Maintenance of law and order	કાયદો અને વ્યવસ્થાની જાળવણી
Majority	૧. પુખ્ત વય ૨. બહુમતી; અધિકાંશ
Major misdemeanour	ગંભીર દુરાચરણ/ગેરવર્તન
Major penalty	મોટી/ગંભીર શિક્ષા
Malicious wrong	દ્વેષપૂર્ણ અપકૃત્ય
Malpractice	ગેરરીતિ
Mandate	આદેશ; ફરમાન
Manipulation of accounts	હિસાબમાં ઘાલમેલ/ગોલમાલ કરવી

Manuscript document	હસ્તલિખિત દસ્તાવેજ
Material evidence	નક્કર/મહત્વનો પુરાવો
Material irregularity	ભારે અનિયમિતતા
Material proposition of fact	હકીકતનું તાત્વિક પ્રતિપાદન
Matter in controversy	વિવાદાસ્પદ/ચર્ચાસ્પદ બાબત
Matter in dispute	વિવાદગ્રસ્ત બાબત; તકરારી બાબત
Matter in heresy	ઊડતી વાત; સાંભળેલી વાત
Matter of law	કાનૂની/કાયદાકીય બાબત
Matter under reference	પુછાણ કરેલી બાબત; સંદર્ભ હેઠળની બાબત
Meaning and construction	અર્થ અને અર્થઘટન
Mediation	મધ્યસ્થી
Mediator	મધ્યસ્થ વ્યક્તિ
Memorandum	યાદી; યાદીપત્ર
Memorandum of appeal	અપીલ યાદી/નિવેદન
Memorandum of Association	મંડળીનો/કંપનીનો ઉદ્દેશપત્ર
Merits of the case	કેસના ગુણદોષ
Minority	૧. સગીરાવસ્થા ૨. લઘુમતી
Minor penalty	નાની/ગૌણ શિક્ષા
Minor's welfare	સગીર બાળકોનું કલ્યાણ
Misapplication of funds	નાણાંનો અનુચિત ઉપયોગ
Misapprehension	સમજફેર; ગેરસમજ
Misappropriation of property	મિલકતનો દુર્વિનિયોગ
Misbehaviour	ગેરવર્તન; અસભ્ય વર્તન/વ્યવહાર
Miscarriage of justice	ન્યાયની વિક્ષણતા
Misconduct	ગેરવર્તણૂક
Misconstrue	ખોટું અર્થઘટન કરવું
Misdeed	કુકર્મ
Misdemeanour	દુરાચરણ
Misinterpretation	ખોટું અર્થઘટન
Misjoinder	ખોટું/અનુચિત જોડાણ
Misleading information	ભ્રામક/ગેરમાર્ગે દોરતી માહિતી
Misnomer	ખોટું નામ
Mispleading	ખોટું પક્ષનિવેદન

Misrepresentation of fact	હકીકતની ખોટી રજૂઆત
Missing person	ખોવાયેલ વ્યક્તિ
Mistake of fact	હકીકતની ભૂલ
Modification and adaptation	ફેરફાર અને અનુકૂલન
Moot point	વિવાદાસ્પદ મુદ્દો
Moral turpitude	નૈતિક પતન/અધ:પતન
Mortgage	ગીરો
Chattel —	જંગમ મિલકતનો ગીરો
Leasehold —	પટા-ગીરો
Mesne —	વચગાળાનો/મધ્યવર્તી ગીરો
Sub —	પેટા-ગીરો
Mutation	મોંબદલો/નામબદલો

N

Natural justice	કુદરતી ન્યાય
Needed for public purpose	જાહેર હેતુ માટે આવશ્યક
Negation of justice	ન્યાયનો ઈનકાર
Neglect of duty	ફરજ પ્રત્યે ઉપેક્ષા
Nomination	નામાંકન; નામનિયુક્તિ
Nominee	નામનિયુક્ત; નામનિર્દિષ્ટ
Non-committal answer	ગોળગોળ જવાબ
Non-compliance; Non-fulfilment	અપાલન
Non-feasance	અકરણ
Non-feser	અકર્તા
Non-judicial	બિન-અદાલતી
Non-observance of rule	નિયમનું અપાલન
Non-performance	અપાલન
Nonsuit	દાવો અટકાવી દેવો
Note of dissent	ભિન્ન મત નોંધ
Nuisance	ઉપદ્રવ; ત્રાસ; ત્રાસદાયક કૃત્ય
Nuisance at law	સ્વત: ઉપદ્રવ/ત્રાસ
Nuisance in fact	પરિસ્થિતિજન્ય ઉપદ્રવ/ત્રાસ
Null and void	રદબાતલ; ફોક
Nullify	રદબાતલ/ફોક કરવું

O

Oath of office	હોદ્દાના સોગંદ/શપથ
Oath of secrecy	ગુપ્તતાના સોગંદ/શપથ
Objectionable matter	વાંધાજનક બાબત/સામગ્રી
Obligatory and binding	ફરજિયાત અને બંધનકર્તા
Obligatory duty	અનિવાર્ય ફરજ
Obligee	બંધનકારી
Obligor	બંધનધારી
Obliteration	વિલોપન; લુપ્ત કરવું/નષ્ટ કરવું તે
Obnoxious industry	ત્રાસદાયક ઉદ્યોગ
Obnoxious taxes	અણગમતા કર
Obnoxious trade	ઘૃણાજનક વેપાર
Obscene or abusive language	અશ્લીલ કે ગલીચ ભાષા
Observance of rule	નિયમપાલન
Occasioned by negligence	બેદરકારીને લીધે બનેલું
Offence	ગુનો
Bailable —	જામીનપાત્ર ગુનો
Capital —	દેહાંતદંડની શિક્ષાને પાત્ર ગુનો
Cognizable —	પોલીસ અધિકારક્ષેત્રનો ગુનો
Compoundable —	માંડવાળપાત્ર ગુનો
Non-bailable —	બિન-જામીનપાત્ર ગુનો
Non-cognizable —	પોલીસ અધિકારક્ષેત્ર બહારનો ગુનો
Non-compoundable —	બિન-માંડવાળપાત્ર ગુનો
Offences involving breach of peace	સુલેહ-શાંતિનો ભંગ કરતા ગુના
Offender	ગુનેગાર
Habitual —	રીઢો ગુનેગાર
Hardened —	અઠંગ ગુનેગાર
Young —	કિશોર/તરુણ ગુનેગાર
Offensive calling	ઉપદ્રવકારક ધંધો
Offensive language	અપમાનજનક ભાષા
Offensive weapon	આક્રમક શસ્ત્ર
On and from the date of	-તારીખના રોજ અને તે તારીખથી
Onus of proof; Onus of probandi	પુરાવાનો બોજો; સાબિત કરવાની જવાબદારી

Open verdict	૧. ખુલ્લો ચુકાદો ૨. આંશિક ચુકાદો
Operation of law	કાયદાનો અમલ
Operative part of judgement	ચુકાદાનો કાર્યસાધક/અમલી ભાગ
Operative words	કાર્યસાધક શબ્દો; સૌથી મહત્વના શબ્દો
Opportunity of being heard	સુનાવણીની તક
Oral admission	મૌખિક કબૂલાત
Order	હુકમ
Blanket —	સર્વગ્રાહી હુકમ
Consequential —	આનુષંગિક હુકમ
Garnishee —	ગાર્નિશી હુકમ; ઋણ આદેશ
Imperative —	અનુલ્લંઘનીય હુકમ
Incidental —	પ્રાસંગિક હુકમ
Interim —	વચગાળાનો હુકમ
Interlocutory —	દાવા દરમિયાન કરાયેલો હુકમ
Maintenance —	ભરણપોષણનો હુકમ
Peremptory —	અનુલ્લંઘનીય હુકમ
Prohibitory —	નિષેધાત્મક હુકમ
Stay —	મનાઈ હુકમ
Superseding —	ઉપરવટ હુકમ; રદ કરવાનો હુકમ
Ordinance	વટહુકમ
Oustee	વિસ્થાપિત
Ouster	વિસ્થાપન; હાંકી કાઢવું તે; -નો કબજો લઈ લેવો તે
Overdue notice	મુદતવીતી નોટિસ
Over-riding decision	અધિક પ્રભાવી નિર્ણય

P

Panch-nama	પંચનામું
Parole	પેરોલ; શરતી-મુદતી છુટ્ટી
Party in fault	ક્સૂરદાર પક્ષકાર
Party in person	સ્વયં પક્ષકાર
Party interested	હિત ધરાવતો પક્ષકાર
Party or privy to an offence	ગુનામાં સહાયક કે મળતિયો
Party prosecuting suit	દાવો માંડનાર પક્ષકાર

Party to a judicial proceeding	અદાલતી/ન્યાયિક કાર્યવાહીનો પક્ષકાર
Patent	પેટન્ટ; એકાધિકાર
Patentee	પેટન્ટ પ્રાપ્ત વ્યક્તિ; એકાધિકાર પ્રાપ્ત વ્યક્તિ
Patent error	સ્પષ્ટ ભૂલ
Pauper pleader	અકિંચન લોકોનો વકીલ
Peaceably and quietly	શાંતિપૂર્વક અને નિર્ભાષિત રીતે
Peace and tranquility	શાંત અને ઉપદ્રવરહિત સ્થિતિ; સુલેહશાંતિ
Pecuniary liability	નાણાકીય જવાબદારી
Penal cut	શિક્ષાત્મક કપાત
Penalties imposable	કરી શકાય તેવી શિક્ષા
Pendency	અનિર્ણીત અવસ્થા
Perform the obligations	જવાબદારી નિભાવવી
Perjure	ખોટી જુબાની આપવી; ખોટા સોગંદ લેવા
Perjury	ખોટી જુબાની; સોગંદ પર ખોટી જુબાની
Perpetration	ગુનો; કુકર્મ
Persistent negligence	સતત અવગણના
Persistently make default	સતત ભૂલ કર્યા કરવી; વારંવાર ભૂલ કરવી
Personal accountable	જવાબદાર વ્યક્તિ
Person aggrieved	નારાજ થયેલ/દુભાયેલ વ્યક્તિ
Personal appearance	જાતે હાજર થવું તે
Personal bond/security	જાતમુચરકો
Personal hearing	વ્યક્તિગત/રૂબરૂ સુનાવણી
Personation	છદ્મ વેશધારણાનો ગુનો
Petition	અરજી; દાદઅરજી
Petitioner	અરજદાર; દાદ માંગનાર
Petition for revision	ફેરતપાસ-અરજી
Plainant/Plaintiff	વાદી; દાવો કરનાર
Plead	૧. રજૂઆત કરવી; દલીલ કરવી ૨. વકીલાત કરવી
Pleader	વકીલ
Plead guilty	ગુનો કબૂલવો
Power of legislation	કાયદો ઘડવાની સત્તા
Precedent	પૂર્વ-દષ્ટાંત
Preliminary hearing	પ્રારંભિક સુનાવણી

Preliminary inquiry	પ્રાથમિક તપાસ
Premises of a deed	ખતનો આમુખ/આદિ-ખંડ
Preponderance of evidence	પુરાવાનો અતિરેક
Pre-requisite	૧. પૂર્વ-શરત ૨. પૂર્વજરૂરી
Prerogative	પરમાધિકાર
Prescription	ચિર ભોગવટો
Prescriptive right	ચિર ભોગવટા હક; લાંબા ભોગવટાનો હક
Presenting Officer	રજૂઆત અધિકારી
Presents	ખત
Preventive detention	નિવારક અટકાયત
Principal instrument	મૂળ દસ્તાવેજ/ખત
Principal or abettor	કર્તા અથવા ગુના-સહાયક
Privilege	વિશેષાધિકાર
Privy to an offence	ગુનામાં મળતિયો
Probation	૧. અજમાયશ ૨. પરિવેક્ષા
Procedure	કાર્યપદ્ધતિ; કાર્યરીતિ
Legal —	કાનૂની કાર્યપદ્ધતિ
Summary —	ત્વરિત કાર્યપદ્ધતિ; સંક્ષિપ્ત કાર્યપદ્ધતિ
Proceedings	કાર્યવાહી
Process	૧. આદેશિકા ૨. મુકદ્દમો
Process server	આદેશિકા બજવણીદાર
Production of documents	દસ્તાવેજોની રજૂઆત; દસ્તાવેજો રજૂ કરવા તે
Prohibition	૧. નિષેધ; બંધી ૨. નશાબંધી
Proof	સાબિતી; પુરાવો
Property	મિલકત
Ancestral —	વડીલોપાર્જિત મિલકત
Immovable —	સ્થાવર મિલકત
Impartible —	અવિભાજ્ય મિલકત
Intestate —	બિનવસિયતી મિલકત
Movable —	જંગમ મિલકત

Prophylactic measures	પ્રતિબંધક પગલાં
Proscribe	પ્રતિબંધ મૂકવો
Proscription	પ્રતિબંધ
Prosecution	ફરિયાદ માંડવી તે; કામ ચલાવવું તે
Prosecutor	ફરિયાદી; વાદી
Provision	જોગવાઈ
Express —	સ્પષ્ટ જોગવાઈ
Foregoing —	આગળ જણાવેલી/પૂર્વવર્તી જોગવાઈ
Mandatory —	આદેશમૂલક જોગવાઈ
Preceding —	પૂર્વવર્તી જોગવાઈ
Supplemental —	પૂરક જોગવાઈ
Public Interest Litigation (PIL)	જાહેર હિત માટે દાવો
Public nuisance	જાહેર ઉપદ્રવ
Public Prosecutor	સરકારી ફોજદારી વકીલ
Public tranquility	જાહેર સુલેહ-શાંતિ
Purview	૧. કાર્યક્ષેત્ર ૨. (કાયદા, અધિનિયમ, વિધાન, વગેરેની બાબતમાં) મુખ્ય ભાગ

Q

Qualified of conditional	મર્યાદિત અથવા શરતી
Quash	રદ કરવું; ગેરકાયદે ઠરાવવું
Quasi-judicial	અર્ધ-અદાલતી; અદાલતી જેવું
Question of law	કાયદાકીય પ્રશ્ન

R

Rash and negligent act	અવિચારી અને બેદરકારીભર્યું કૃત્ય
Ratification	સમર્થન; બહાલી
Readily ascertainable	સહેલાઈથી ખાતરી કરી શકાય તેવું
Readjudication	પુનઃન્યાય નિર્ણય
Reasonable apprehension	વાજબી આશંકા
Reasonable of probable ground	વાજબી અથવા સંભવિત કારણ
Recall and re-examine	ફરી બોલાવીને પૂછપરછ કરવી

Recidivism	ગુનો/અપરાધ કરવાની ટેવ
Recidivist	ટેવવશ ગુનેગાર; વારંવાર ગુનાખોરી તરફ વળનાર
Recognizance	મુચરકો
Reconcile	સમાધાન કરવું/કરાવવું
Recrimination	પ્રત્યારોપ; સામો આક્ષેપ
Rectification of instruments	દસ્તાવેજોની સુધારણા
Redemption of mortgage	ગીરોમુક્તિ
Reduction in rank	નીચી પાયરીએ ઉતારવું તે
Rejoinder	પ્રત્યુત્તર
Release on bail	જામીન પર છોડવું તે
Release on probation	પરિવીક્ષા પર છોડવું તે
Remand home	બાળ-રક્ષાગૃહ
Remedial measures	ઉપાયાત્મક પગલાં; પ્રતિકારક પગલાં
Removal and dismissal	રુખસદ અને બરતરફી
Render ineffective	બિન-અસરકારક/બિન-અમલી બનાવવું
Repeals and savings	લોપ અને અપવાદ
Repugnant in the subject	વિષયની બાબતમાં અસંગત/વિરુદ્ધ
Resolution	ઠરાવ
Respondent	પ્રતિવાદી
Retracted confession	પાછી ખેંચેલી કબૂલાત
Retrenchment	છટણી
Retrospective operation	પશ્ચાદ્વર્તી અમલ
Return a verdict	ચુકાદો આપવો
Revalidate	પુનઃ પ્રમાણિત કરવું
Reverse	૧. બદલી નાખવું ૨. રદ કરવું
Reviewing Officer	સમીક્ષક/સમીક્ષણ અધિકારી
Review petition	પુનર્વિલોકન અરજી
Revision appeal	ફેરતપાસ અપીલ
Revocation	રદ કરવું તે; ફોક કરવું તે; પાછું ખેંચવું તે
Revoke	રદ કરવું; ફોક કરવું; પાછું ખેંચવું

Right	હક; અધિકાર
Fundamental —	મૂળભૂત હક
Incorporeal —	અમૂર્ત હક
Indefeasible —	અવિલોપ્ય હક
Leasehold —	પટા હક
Patent —	પેટન્ટ હક; એકાધિકાર
Right of audience	સુનાવણીનો અધિકાર
Right to Constitutional remedies	સંવૈધાનિક/બંધારણીય ઉપાયોનો હક
Right to counsel	વકીલની સહાય મેળવવાનો હક
Rule of court	૧. અદાલતનો આદેશ ૨. અદાલતનો નિયમ
Rule of law	કાયદાનું શાસન
Rule out	રદ કરવું; નિયમવિરુદ્ધ ઠરાવવું
Rules and regulations	નિયમો અને વિનિયમો
Ruling	ચુકાદો

S

Sabotage	ભાંગફોડ
Salutary purpose of law	કાયદાનો હિતકારી/લાભદાયી હેતુ
Save as otherwise provided	અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય
Save by	-ના સિવાય
Scope of inquiry	તપાસનું ક્ષેત્ર; તપાસનો વ્યાપ
Scrivener	૧. દસ્તાવેજ લખનાર/ઘડનાર ૨. નોટરી
Search and seizure	ઝડતી અને જપ્તી
Sedition	રાજદ્રોહ
Sequence of events	ઘટનાક્રમ
Service of summons	સમન્સ બજવણી
Setting up a title	હક ઊભો કરવો
Shifting burden of proof	સાબિતીની જવાબદારી બીજાને માથે નાખવી
Sitting of the court	અદાલતની/કોર્ટની બેઠક
Slander	મૌખિક બદનક્ષી
Slippage	ચૂક

Solely or jointly	એકલા અથવા સંયુક્ત રીતે
Solemn affirmation	સત્યનિષ્ઠાપૂર્વક પ્રતિજ્ઞા; ગંભીરતાપૂર્વક પ્રતિજ્ઞા
Solvency	(આર્થિક) સધ્ધરતા; દારપણું
Sovereign power	સાર્વભૌમ સત્તા
Sovereignty	સાર્વભૌમત્વ
Stand bail	જામીન થવું; જામીનગીરી આપવી
Statement of defence	બચાવનામું
Statute	વિધાન; કાનૂન
Statute barred	કાનૂન-બાધિત
Statutorily recognised	કાનૂન-માન્ય
Statutory power	વૈધાનિક/કાનૂની સત્તા
Stay of proceedings	કાર્યવાહી સામે મનાઈ
Step in aid of proceedings	કાર્યવાહીમાં સહાયક પગલું
Stipulated date	નિયત તારીખ
Stipulation	નિયત શરત
Stoppage of increment	ઈજાફો બંધ કરવો તે
Strictly justifiable by law	કાયદા અન્વયે સંપૂર્ણ ન્યાયસંગત
Strictly prohibited	સર્વથા નિષિદ્ધ; સંપૂર્ણપણે નિષિદ્ધ
Strictly relevant	સર્વથા સુસંગત; સંપૂર્ણપણે સુસંગત
Strictly speaking	વસ્તુતઃ; સાચા અર્થમાં; સાચું પૂછો તો
Subject to	૧. -ને અધીન; -ને અધીન રહીને ૨. એ શરતે કે
Subject to the provisions of	-ની જોગવાઈને અધીન
Subject to the terms of	-ની શરતોને અધીન
Sub-letting	૧. પેટા-પટે આપવું તે ૨. પેટા-ભાડે આપવું તે; પેટા-ભાડું
Sub-mortgage	પેટા-ગીરો
Sub-mortgagee	પેટા-ગીરોદાર
Substantiate by evidence	પુરાવા દ્વારા સિદ્ધ કરવું
Subversive activity	૧. વિધ્વંસક પ્રવૃત્તિ ૨. વિદ્રોહી પ્રવૃત્તિ
Sue	દાવો માંડવો; દાવો દાખલ કરવો; મુકદ્દમો માંડવો

Sue for damage	નુકસાનીનો દાવો કરવો
Suffer imprisonment	કેદ ભોગવવી
Sufficient ground	પર્યાપ્ત આધાર
Suit	દાવો
Declaratory —	હક-સ્થાપક દાવો
Pauper —	અર્કિયન દાવો
Summarily dealt with	સંક્ષિપ્ત રીતે ન્યાયનિર્ણીત
Summary determination	સંક્ષિપ્ત રીતે નિર્ણય
Summary trial	સંક્ષિપ્ત અદાલતી કાર્યવાહી; સંક્ષિપ્ત ઇન્સાફ
Summon	બોલાવવું; કોર્ટમાં હાજર થવા ફરમાવવું
Summons	અદાલતી હાજરીનો આદેશ; સમન્સ
Supersedeas	કાર્યવાહી-રોક હુકમ
Supersession	રદ કરવું તે; અધિકમણ
Suppression of material information	મહત્વની માહિતી દબાવી દેવી
Supremacy of the Constitution	સંવિધાનની સર્વોપરિતા
Surety	૧. જામીન ૨. જામીનગીરી
Surrejoinder	પ્રતિ-પુનરુત્તર; પ્રતિવાદીના ઉત્તર સામે વાદીનો જવાબ
Surviving party	ઉત્તરજીવી/હયાત પક્ષકાર
Suspected character	શંકાસ્પદ ચારિત્ર્ય
Suspended lien	સ્થગિત ધારણાધિકાર
Suspended sentence	મોકૂફ રાખેલી સજા/શિક્ષા
Suspension from service	નોકરીમાંથી ફરજ-મોકૂફી
Swear	સોગંદ લેવા

T

Tacit acceptance	મૂક સ્વીકૃતિ
Tamper with	૧. દબલગીરી કરવી ૨. ભ્રષ્ટ કરવું; લાંચ આપવી ૩. ચેડાં કરવાં; ઘાલમેલ કરવી
Take trial	અદાલતી કાર્યવાહી થવી/કરવી
Tend to criminate	ગુનામાં ફસાવનારું
Termination of lien	ધારણાધિકારનો અંત; ધારણાધિકારની સમાપ્તિ
Termination of service	નોકરીનો અંત; સેવા-સમાપ્તિ
Term of contract	કરાર/કન્ટ્રાક્ટની શરત

Terms and conditions	શરતો
Testament	વસિયતનામું
Test case	પૂર્વદેષ્ટાંતરૂપ કેસ
Testifier	સાક્ષી; (અદાલતમાં) સાક્ષી/પુરાવો આપનાર
Testify	સાક્ષી આપવી; પુરાવો આપવો
Testimony	સાક્ષી; જુબાની
Threatening language	ધમકીભરી ભાષા; ધમકી
Threat of force	બળ વાપરવાની ધમકી
Threat to peace	શાંતિ માટે ખતરો
Time-barred	મુદત-બાધિત
Tort	અપકૃત્ય
To the point	મુદ્દાસર
To the prejudice of	-ને બાધક
Transgression	ઉલ્લંઘન; નિયમભંગ
Transgressor	ઉલ્લંઘન કરનાર; નિયમભંગ કરનાર
Transportation	દેશનિકાલ
Trespass	અપ્રવેશ; અનધિકાર પ્રવેશ
Aerial —	આકાશીય અનધિકૃત પ્રવેશ
Criminal —	ગુનાહિત અપ્રવેશ
House —	ગુનાહિત ગૃહપ્રવેશ; ગેરકાયદે ગૃહપ્રવેશ
Lurking house —	છૂપો ગુનાહિત ગૃહપ્રવેશ
Trespasser	અપ્રવેશ કરનાર
Triable	અદાલતી કાર્યવાહીને પાત્ર; ઈન્સાફપાત્ર
Trial	અદાલતી કાર્યવાહી; મુકદ્દમો
Try a suit	દાવાની અદાલતી કાર્યવાહી કરવી; દાવાની સુનાવણી કરવી
Twisted interpretation	વિકૃત અર્થઘટન

U

Ulterior motive	છૂપો આશય
Unconstitutional	અસંવૈધાનિક; ગેરબંધારણીય
Uncorroborated testimony	અસમર્થિત સાક્ષી/જુબાની
Under colour of duty	ફરજના ઓઠા હેઠળ
Under colour of office	હોદ્દાનો ઓઠા હેઠળ

Under duress	બળજબરીથી; દબાણપૂર્વક
Under trial	અદાલતી કાર્યવાહી હેઠળનું
Undue delay	અનુચિત વિલંબ/ઢીલ
Unilateral	એકપક્ષીય
Unimpeachable	બિન-તહોમતપાત્ર; તહોમત/મહાભિયોગ મૂકી શકાય નહિ તેવું
Unqualified acceptance	બિન-શરતી સ્વીકાર
Unless otherwise provided	અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય
Unless the context otherwise requires	સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત હોય તે સિવાય
Uphold	-નું સમર્થન કરવું; -ને ટેકો આપવો

V

Vacate the order	હુકમ રદ કરવો
Valid and cogent reasons	સબળ અને વાજબી કારણ
Validation	કાયદેસરતા આપવી; માન્યતા આપવી
Validity date	કાયદેસરતાની તારીખ; કાયદા-માન્યતા તારીખ
Veracity of a claim	હકદાવાની સચ્ચાઈ
Verdict	ચુકાદો
Versus	વિરુદ્ધ
Vested in	-માં નિહિત
Vexatious indictment	ત્રાસદાયક/પજવણીકારક તહોમતનામું
Vicarious authority	સોંપેલી સત્તા; સોંપેલો સત્તાધિકાર
Vicarious liability	પ્રતિનિહિત જુમ્મેદારી
Victimization	કિનાખોરી
Violation of rules	નિયમોનું ઉલ્લંઘન
Vitiate	૧. દૂષિત કરવું/થવું ૨. બિન-અસરકારક/બિન-અમલી બનાવવું
Void	રદબાતલ; ફોક
Voidable in point of law	કાયદાની દૃષ્ટિએ રદ કરવા યોગ્ય
Vouchment	૧. જામીનગીરી; ખાતરી ૨. સાક્ષી
Vouchsafe	૧. જામીન થવું ૨. સાક્ષી આપવી

W

Want of evidence	પુરાવાનો અભાવ
Warrant	વોરંટ; અધિપત્ર; આજ્ઞાપત્ર
Weight of evidence	પુરાવાનું મહત્ત્વ
Wherever applicable	લાગુ પડતું હોય ત્યાં ત્યાં
Wilful negligence	સ્વૈચ્છિક/જાણીબૂજીને ઉપેક્ષા
With effect from	-થી અમલમાં આવે એ રીતે
Withholding of increments	ઈજાફા અટકાવવા તે; ઈજાફા રુકાવટ
Within the Act	અધિનિયમની અંતર્ગત; અધિનિયમની જોગવાઈઓની મર્યાદામાં રહીને
Without prejudice to	-ને બાધ આવ્યા વિના
Witness	સાક્ષી
Disinterested —	તટસ્થ સાક્ષી
Eye —	પ્રત્યક્ષ સાક્ષી
Favourable —	સહાયકર્તા સાક્ષી
Hostile —	ફરી/ફૂટી ગયેલો સાક્ષી
Identifying —	ઓળખ સાક્ષી
Interested —	હિત ધરાવતો સાક્ષી
Witness for defence	બચાવ પક્ષનો સાક્ષી
Witness for prosecution	ફરિયાદ પક્ષનો સાક્ષી
Writ of certiorari	ઉત્પ્રેષણ આદેશ
Wrongful confinement	ગેરકાયદે કેદ/અટકાયત
Wrongful gain	ગેરકાયદે લાભ/ફાયદો
Wrongfully withheld	ગેરકાયદેસર અટકાવેલ

Y

Year to year	વર્ષોવર્ષ
--------------	-----------

ખંડ - ૨

* લેટિન - ગુજરાતી

** ફ્રેન્ચ - ગુજરાતી

Part - II

*** Latin - Gujarati**

**** French - Gujarati**

સંક્ષેપ સમજ

(કા.)	કાયદો
(ત.)	તબીબી
(વાણિ.)	વાણિજ્ય
(વિ.)	વિશેષણ
(સં.)	સંજ્ઞા

* Latin Words - લેટિન શબ્દો

Ab initio	મૂળથી; પ્રારંભથી
Actus reus	ગુનાહિત કૃત્ય
Ad arbitrium	ઈચ્છાધીન
Ad audiendum	સાંભળવા માટે
Ad certum diem	નિયત દિવસે; ઠરાવેલા દિવસે
Addendum	પૂર્તિપત્ર; પુરવણી
Ad finem	અંત સુધી
Ad hoc	તદર્થ
Ad hominem	વ્યક્તિવિશેષ માટે
Ad infinitum	નિરવધિ; અપરિમિત
Ad interim	વચગાળા પૂરતું; વચગાળાનું
Ad lib; Ad libitum	યથેચ્છ; ઈચ્છાનુસાર; મરજી મુજબ
Ad litem	દાવા સંબંધી; દાવા પૂરતું
Ad litteram	અક્ષરશઃ; અક્ષરે અક્ષર
Ad referendum	વધુ વિચારણા અર્થે
Ad rem	સહેતુક; હેતુસર
Ad valorem	કિંમત પ્રમાણે; કિંમતના ધોરણે; યથામૂલ્ય
Aequitus	સમન્યાયી
A fortiori	વધુ સબળ કારણસર; વિશેષ કરીને
Agenda	કાર્યસૂચિ; કામકાજની યાદી
Alias	ઉર્ફે; બીજા નામે
Alibi	અન્યત્ર હાજરી; અનુપસ્થિતિ
Alieni juris	પરાધીન; પરાયત્ત
Amicus Curiae	ન્યાય-મિત્ર; અદાલતનો મિત્ર
Anno Domini	ઈસવી સન
Ante	પહેલાંનું; આગળનું
Ante bellum	યુદ્ધ પૂર્વેનું
Ante date	પાછલી તારીખનું
Ante mortem	મૃત્યુ પૂર્વેનું
A posteriori	અનુભવસિદ્ધ; પ્રયોગમૂલક
A priori	અનુમાનસિદ્ધ; તર્કગમ્ય; પૂર્વસિદ્ધ
Bona fide	૧. સાચું; વાસ્તવિક; પ્રામાણિક ૨. શુદ્ધ બુદ્ધિપૂર્વકનું

Bona fides	શુદ્ધ આશય; સાફ દાનત
Bona vacantia	(કા.) નધણિયાતી મિલકત; બિનવારસી મિલકત/માલ
Bona wavita	પકડાઈ જવાની બીકે ચોરે પ્રવાસ દરમિયાન જતો કરેલો કે ફેંકી દીધેલો માલ
Causa falsa	ખોટું કારણ
Causa justa	સાચું/વાજબી કારણ
Consensus ad idem	એક જ બાબત પરત્વે એક જ અર્થમાં સર્વસંમતિ
Contra	-ની વિરુદ્ધ
Contra bonos mores	સ્થાપિત નીતિમત્તા વિરુદ્ધ
Contra pacem	શાંતિ વિરુદ્ધ
Corpus delicti	(કા.) ગુનાનું મૂળ કારણ
Corrigendum	શુદ્ધિપત્ર
Curriculum vitae	કારકિર્દીવિષયક માહિતી
Damnum	નુકસાન; હાનિ
Data	આધાર-સામગ્રી; માહિતી; આંકડા
Decree nisi	(કા.) શરતી હુકમનામું; પ્રારંભિક હુકમનામું
De facto	વસ્તુતઃ; હકીકતે; ખરેખર; વાસ્તવમાં
De jure	કાયદેસર
De novo	નવેસર; નવેસરથી
Doli in capax	ગુનો કરવા માટે અક્ષમ
Ex accidenti	અકસ્માત્; યોગાનુયોગ; અજાણતાં
Ex aequo	સમાન રૂપે
Ex gratia	રહેમ રાહે
Ex officio	હોદ્દાની રૂએ
Ex parte	(કા.) એકપક્ષી; એકતરફી
Ex post facto	કાર્યોત્તર
Ex proprio motu	સ્વેચ્છાએ
Ex silentio	(કા.) વિપરીત પુરાવાના અભાવને લીધે
Fait accompli	સિદ્ધ હકીકત
Fraus legis	(કા.) કાયદાનું કપટ; કાયદાનો કપટપૂર્વક કરવામાં આવેલો ઉપયોગ
Gratis	વળતર વિના; સ્વૈચ્છિક
Gratis dictum	સ્વૈચ્છિક નિવેદન
Habeas Corpus	(કા.) કેદીને અદાલત સમક્ષ હાજર કરવો; બંદી પ્રત્યક્ષીકરણ; હેબીયસ કોર્પસ

Hares factus	(કા.) વસિયતથી નિમાયેલ વારસ
Hares natus	(કા.) વંશજથી વારસ
Honorarium	માનવેતન
Ibid (Ibedem)	તે જ સ્થળે; તે જ પુસ્તક; પ્રકરણ કે ફકરામાં; એ જ; એજન
Imperium	સર્વોચ્ચ શક્તિ; પરમ સત્તા
In camera	બંધ બારણે; ખાનગી
In extenso	સવિસ્તર; પૂરેપૂરું
In initio	આરંભમાં; શરૂઆતમાં
In italics	ત્રાંસા અક્ષરોમાં/ટાઈપમાં
In litem	દાવા દરમિયાન
In personam	વ્યક્તિલક્ષી
In rem	સર્વલક્ષી
In situ	મૂળ સ્થાને
In specie	૧. વસ્તુના રૂપમાં; વસ્તુ રૂપે ૨. સિક્કામાં; રોકડમાં
In status quo	યથાવત્
Inter alia	બીજી બાબતોની સાથોસાથ
Inter alios	બીજી વ્યક્તિઓની સાથોસાથ; બીજી વ્યક્તિઓમાં
Inter se	અંદરોઅંદર; માંહોમાંહે; પરસ્પર; પારસ્પરિક
In toto	સંપૂર્ણપણે; સમગ્રતયા
Intra parte	પક્ષ અંતર્ગત
Intra vires	સત્તાનુસાર; સાધિકાર
Ipsa facto	આપોઆપ; આપમેળે; સ્વતઃ
Jura in personam	વ્યક્તિલક્ષી અધિકાર
Jura in rem	લોકલક્ષી અધિકાર
Jura publica	સાર્વજનિક અધિકાર
Justa causa	ન્યાયસંગત કારણ; ન્યાય/વાજબી/ન્યાયોચિત કારણ
Lex domicilii	અધિવાસનો કાયદો
Lex loci	સ્થાનિક કાયદો
Literatim	અક્ષરશઃ; શાબ્દિક
Loco parentis	માતા-પિતાના સ્થાને
Locus standi	(કા.) ૧. કાયદેસર/માન્ય સ્થિતિ; સ્થાનાધિકાર ૨. સુનાવણીનો હક/અધિકાર

Mala fide	બદદાનતથી; બદઈરાદાથી
Mandamus	(કા.) પરમ આદેશ
Materia Medica	ઔષધિગુણકોશ
Memorandum	૧. યાદીપત્ર ૨. નિવેદન; આવેદન; યાદી ૩. (વાણિ.) ઉદ્દેશપત્ર; નિયમાવલિ
Mens rea	ગુનાહિત માનસ
Modus operandi	કાર્યપ્રણાલી
Modus vivendi	જીવનપ્રણાલી
Momentum	વેગ; ગતિ
Moratorium	દેવા-મોકૂફી; દેવા-મોકૂફીની મુદત
Mutatis mutandis	અનુરૂપ/ઉચિત ફેરફાર સાથે
Nota bene (N.B.)	વિશેષ ધ્યાન આપો
Obiter dictum	પ્રાસંગિક ઉક્તિ
Onus probandi	(કા.) પુરાવાનો બોજો; સાબિત કરવાની જવાબદારી
Order nisi	શરતી હુકમ; પ્રારંભિક હુકમ
Pari passu	સમાન ધોરણે; સમાન રીતે; એકસરખી રીતે; એક સાથે; -ની સાથોસાથ
Per annum	દર વર્ષે; પ્રતિવર્ષ; વાર્ષિક
Per capita	માથાદીઠ; વ્યક્તિદીઠ
Per diem	દરરોજ; પ્રતિદિન; દૈનિક
Per mensem	દર મહિને; પ્રતિમાસ; માસિક
Per mille	દર હજારે
Per quod	જેનાથી; જેના વડે
Per se	સ્વતઃ; આપમેળે
Persona designata	નામોદ્દિષ્ટ વ્યક્તિ; વરણી કરવામાં આવેલ વ્યક્તિ
Persona grata	સ્વીકાર્ય વ્યક્તિ
Persona non grata	અસ્વીકાર્ય વ્યક્તિ
Post factum	કાર્યોત્તર
Post mortem	૧. (વિ.) મરણોત્તર ૨. (સં.) (ક) (ત.) શબ પરીક્ષા (ખ) ઘટનોત્તર ચર્ચા
Prima facie	પ્રથમ દર્શની; પ્રથમ દષ્ટિએ
Pro bona publico	લોકહિતમાં
Pro rata	ભાગે પડતું
Pro tempore	કામચલાઉ; જે તે પ્રસંગ પૂરતું

Quid pro quo	(વાણિ.) વળતર; બદલો; નુકસાની; નુકસાન-ભરપાઈ
Quo warranto	(કા.) અધિકારપૃચ્છા; “ક્યા હકથી” ?
Resjudicata	(કા.) પૂર્વન્યાય; પૂર્વનિર્ણીત બાબત
Rule nisi	(કા.) પ્રારંભિક આદેશ
Sanctum-sanctorum	૧. પવિત્રતમ સ્થળ; પુનિત ધામ ૨. અત્યંત સુરક્ષિત સ્થળ ૩. ગાઢ અભયારણ્ય
Sine die	અનિયત મુદત માટે; અનિશ્ચિત સમય સુધી
Sine qua non	અનિવાર્ય શરત
Solatium	(કા.) વળતર રાહતની રકમ
Status-quo	યથાવત્
Status-quo-ante	યથાપૂર્વ સ્થિતિ
Sub judice	(કા.) ન્યાયાધીન; અદાલતી વિચારણા હેઠળ
Sub-rosa	ગુપ્ત રીતે; પ્રચ્છન્ન
Sui generis	(કા.) અદ્વિતીય
Sui juris	(કા.) કાયદાની દૃષ્ટિએ સક્ષમ
Suo motu	સ્વયં; આપમેળે
Suppressio veri	સત્ય ગોપન; સાચી વાત છુપાવવી
Supra jus	સર્વોચ્ચ કાયદો
Ultra vires	સત્તાબાહ્ય; સત્તા બહારનું
Usus bellici	યુદ્ધના સમયે ઉપયોગ
Vacantia bona	માલિકવિહોણી સંપત્તિ
Vadium mortuum	ગીરો
Veto	નિષેધાધિકાર
Vice versa	ઊલટું; ઊલટી રીતે; ઊલટા ક્રમમાં
Vide	જુઓ
Vide ante	આગળ જુઓ; અગાઉ આવેલ
Vide infra	નીચે જુઓ
Vide supra	ઉપર જુઓ
Vires	સત્તા; અધિકાર
Viva voce	મૌખિક
Vis major	દૈવી આફત
Vox popule	લોકમત

* French Words - ફ્રેન્ચ શબ્દો

Agent provocateur	ગુનો કરવા ઉશ્કેરણી કરતો છૂપો એજન્ટ
Aide-de-camp	પરિસહાયક અધિકારી; એડીસી
Coup d'etat	હિંસક રાજપલટો; રાજ્ય વિપ્લવ
Crime passionnel	આવેગજન્ય ગુનો
Dètenu	અટકાયતી/રાજકીય કેદી (પુરુષ)
Détenue	અટકાયતી/રાજકીય કેદી (સ્ત્રી)
Dossier	વ્યક્તિલક્ષી/વિષયલક્ષી/વસ્તુલક્ષી દસ્તાવેજ-સેટ
En bloc	એક સાથે
En masse	૧. એક સાથે ૨. સમૂહમાં
En route	રસ્તામાં; માર્ગમાં
Fait accompli	સિદ્ધ હકીકત
Lingua franca	૧. લોકભાષા ૨. સંપર્કભાષા
Milieu	વાતાવરણ; સામાજિક પરિસ્થિતિ/પરિવેશ
Papier mache	કાગળનો માવો
Raison d'etat	રાજ્યહિત
Raison d'etre	ઉદ્દેશ; પ્રયોજન
Son-et-lumiere	ધ્વનિ-પ્રકાશ કાર્યક્રમ
Vis-a-vis	૧. સામસામે; -ની સામે ૨. -ને મુકાબલે; -ની તુલનામાં; -ની સરખામણીમાં
